Dale, 10 maart 2024

Geacht college van B&W en geachte raadsleden en volgers van de gemeente Aalten,

Onderwerp: <u>Inspraak reactie t.b.v. oordeelsvormende raad van dinsdag 12 maart over het niet opnemen van beleid m.b.t. EOS-installaties in het UKZW</u>

<u>Refertes</u>:

1. Raadsmededeling 10-2024 en 157-2023 Evaluatie UKZW
2. Beeldvormende raadsvergadering d.d. 5 maart 2024

Er zijn door de D66-fractie in de gemeenteraad vragen gesteld over het niet opnemen van beleid m.b.t. grootschalige EOS-installaties (Energieopslag installaties). Deze installaties zullen in de nabije toekomst naar verwachting veelvuldig gebouwd worden teneinde het elektriciteitsnet te stabiliseren. Op zich is hier niets op tegen als dat weloverwogen en op de juiste plaatsen gebeurt. De gemeente Aalten heeft hiervoor echter geen beleid en redeneert “wie het eerst komt wie het eerst maalt” en we zien wel waar het schip strandt. Dit is kortzichtig gezien de gevaren (toxische brand) en de verwachte geluidsoverlast door de ventilatoren van een dergelijke grootschalige batterijinstallatie voor de omwonenden!

Ik word als bewoner van het buitengebied van Aalten geconfronteerd met de bouw van een dergelijke installatie op een naastgelegen voormalig agrarisch bedrijf waarvoor de gemeente Aalten in december 2023 een vergunning heeft verstrekt. De installatie wordt door een groot internationaal opererend bedrijf gebouwd en zal door het reguliere net gevoed worden. Blijkbaar een verdienmodel dat uit kan. Ik heb daarover diverse zienswijzen en een bezwaarschrift ingediend (behandeling door de commissie bezwaarschriften eind maart).

B&W heeft schriftelijk geantwoord (zie hieronder) op de vragen van D66 over het ontwikkelen van beleid en het opnemen in het UKZW. Voor zover ik weet is dit niet aan de orde geweest in de beeldvormende vergadering van 5 maart. Dit is erg jammer want hierdoor is het voor mij niet duidelijk wat de andere raadsleden hiervan vinden.

Vraag: “Bijvoorbeeld nieuwe ontwikkelingen zoals grootschalige energieopslag (EOS) hebben een sterke relatie met het energielandschap van UKZW? Zou het een specifiek ruimtelijk kader voor energieopslag niet juist passend zijn in een nieuwe versie van het UKZW?”

*Antwoord: “Energieopslagsystemen worden bij voorkeur gekoppeld aan het hoogspanningsnet. In Aalten is er een EOS in ontwikkeling. Hierover is aan de raad voorlichting gegeven. De plaatsing op een agrarisch erf met ruimtelijke inpassing geeft aan dat **<u>een ruimtelijk kader voor EOS ’sen niet noodzakelijk is</u>**. Het bestemmingsplan (nu omgevingsplan) biedt hiervoor voldoende mogelijkheden. De komst van meer EOS ‘sen in de gemeente Aalten ligt overigens niet in de lijn der verwachtingen.”*

Dit antwoord van B&W is wel erg kort door de bocht omdat men weet dat:

- Er minimaal 8 bezwaarschriften zijn ingediend tegen deze EOS- installatie door omwonenden. Behandeling door de bezwaarschrift commissie Aalten eind maart.
- De gemeente Aalten de vergunning op 4 dec 2023 heeft verleend door gebruik te maken van het zogenoemde "kruimelbeding" uit het bestemmingsplan terwijl ze wisten dat dit beding in de nieuwe omgevingswet van 1 januari 2024 zou vervallen. Kan wel legaal zijn maar is het legitiem als je weet dat de wetgever de wet gaat aanpassen bijna direct na vergunningverlening? Het gaat hier niet over een dakkapelletje maar over een grote industriële installatie met een oppervlakte van 1500 m2. Hoe serieus neem je je eigen burgers dan?
- Navraag door mij bij de provincie Gelderland (schriftelijke vraag zaaknr 240123-000046) leverde op dat er in Gelderland nog geen specifiek beleid is ten aanzien van batterijen. De urgente noodzaak daartoe wordt echter onderkend. Dit beleid wordt in IPO verband en via het Rijk nu voorbereid. De provincie Gelderland gaat hier uitspraken over doen in de Energievisie en de Omgevingsvisie die nu worden opgesteld.
- De gemeente Berkelland kiest er juist voor om te wachten met het plaatsen van EOS-installaties tot ze een kader hebben opgesteld. Hiervoor wachten ze op beleid vanuit de provincie Gelderland en Liander, dat deze zomer af zal zijn.
- Niet in de lijn der verwachting? Als er goed verdiend kan worden met een EOS-installatie dan komen er meer, zo werkt de markt! Des te belangrijker om een kader te hebben als gemeente.

Tenslotte:

In een aantal passages (zie hieronder) in de door mij ingediende zienswijzen en het bezwaarschrift heb ik het belang van het hebben van een kader en beleid v.w.b. EOS-installaties onderstreept. Als er een dergelijk kader is (bv opgenomen als extra hoofdstuk in het UKZW) blijf je als gemeente aan het roer en bescherm je je burgers tegen ongewenste ontwikkelingen. Bedrijven die dergelijke kostbare installaties kunnen ontwikkelen hebben het geld en de kennis om dat door te zetten op de plek die ze zelf kiezen. Ze zijn in staat om dure rapporten te laten schrijven die hun gelijk bewijzen waar je als burger (en gemeente?) dan maar op moet vertrouwen. Handel als gemeente proactief en zorg dat je een kader en beleid hebt voor EOS-installaties!

Uit mijn zienswijze d.d. 7 mei 2023:

UKZW: Het UKZW dient dit najaar geëvalueerd te worden. EOS-systemen worden daarin niet genoemd terwijl het blijkbaar toch een onderdeel is van de energietransitie doelstellingen. Is het niet raadzaam om te wachten en eerst het vernieuwde UKZW vast te stellen met daarin ook nadere richtlijnen voor EOS-systemen? Blijkbaar is het exploiteren van een EOS systeem een verdienmodel. Het aanhouden van deze aanvraag voorkomt precedentwerking en daardoor wildgroei van dit soort industriële systemen in het buitengebied.

Uit mijn zienswijze d.d. 22 augustus 2023:

In het najaar moet het UKZW worden geëvalueerd. Het zou een goede zaak zijn dat er daarbij ook aandacht besteed gaat worden aan EOS-systemen om wildgroei in het buitengebied te voorkomen. Waar kunnen en mogen deze gerealiseerd worden, wat betekent dit voor de omwonenden en hoe kunnen zij eventueel meeprofiteren van deze installaties die in het kader van de klimaatadaptatie worden gerealiseerd? De eigenaren van het ***Windpark Hagenwind*** *hebben in eerdere beeldvormende raadsvergaderingen aangegeven op zoek te zijn naar manieren waarop zij het surplus van de opgewekte energie kunnen opslaan. Ze denken daarbij aan waterstof. Hoe logisch is het om nabij het windpark aan de Zilverbekendijk een batterijopslag te creëren? Kabels naar het onderstation liggen er*

al. Batterijen kunnen geladen worden middels netstroom of windstroom. Als er op termijn onder de windmolens dan ook nog een zonneveld aangelegd wordt komt het door de gemeenteraad eerdergenoemde "energielandschap" een stuk dichterbij. Ik roep B&W en de raadsleden van de gemeente Aalten op om af te stappen van het hap snap beleid v.w.b. de energietransitie. Evalueer het ***UKZW*** *en zorg vervolgens voor een integraal en consistent beleid om de klimaatdoelstellingen van de gemeente te realiseren voor 2050 zoals afgesproken in het* ***Akkoord van Groenlo!***

Uit mijn bezwaarschrift d.d. 12januari 2024:

EOS-installaties zullen de komende jaren naar verwachting aan belang toenemen voor de stabilisatie van het stroomnet. B&W van Aalten heeft echter geen beleid voor het vergunnen van dergelijke grote installaties. Er is sprake van "wie het eerst komt, die het eerst maalt". EOS-installaties dienen bij voorkeur op haven- en industrieterreinen terreinen (dicht bij de afnemers, waar de industrie vergunningen aanwezig zijn), onderstations of wind/zonneparken (alwaar de kabels al liggen) gerealiseerd te worden. Alvorens EOS-installaties te vergunnen dient B&W beleid vast te stellen hoe hier mee om te gaan in de gemeente Aalten. Geen hap snap beleid maar weloverwogen keuzes. Een eerste stap zou kunnen zijn om hierover beleid te formulieren in het UKZW. Tot dit gerealiseerd is dient deze Omgevingsvergunning te worden opgeschort.

